CENTRUM VEŘEJNÝCH FINANCÍ

Odpisy a odpočty pro investice a inovace

Nastavme daňový systém odměňující investice – rychlejší odpisy a lepší odpočty místo snižování sazby daně

Problém v kostce

Veřejné rozpočty jsou napjaté a není prostor na snižování daní bez odpovídající kompenzace. Chceme-li ulevit firmám a podpořit investice, dělejme to chytře a ideálně s kompenzací ve zdanění spotřeby a majetku (viz chytrejsidane.cz).

Mezinárodní praxe

Zahraniční zkušenosti ukazují, že vhodná kombinace opatření může podpořit investice bez ohrožení stability rozpočtů. Jen snížit firemní daně skrze sazbu daně ale nemusí přinést výsledky, které chceme.

- USA (2017): Snížily celkové zdanění firem o 40 % vč. významného snížení sazby daně. Šlo o významný náklad, který se plně nevrátil. Odpisy zafungovaly, snížení sazby nikoli.
- UK (2023): Zavedlo okamžité odpisy na stroje a zařízení a zvýšilo sazbu daně z příjmu právnických osob, čímž efektivně motivuje firmy k investicím.

Aktuální projednávané návrhy

Snížení sazby z 21 % na 19 % důrazně nedoporučujeme:

- Náklad je cca 20 mld. Kč ročně.
- Současná sazba daně 21 % je konkurenceschopná (průměr OECD kolem 24 %).
- Návratnost je nejistá a může zvýšit odliv zisků do zahraničí.

Naše doporučení

Nastavme daňový systém odměňující investice skrze rychlejší odpisy a lepší odpočty:

- **Okamžité odpisy na stroje a zařízení** (tj. odepsání v prvním roce místo rozložení až do 5 let) a rychlejší odpisy na energeticky šetrné budovy, které pomohou snížit vysokou energetickou a emisní náročnost české ekonomiky.
- Tyto odpisy jsou účinnější a administrativně jednodušší a levnější než dotace či snížení sazby.
- **Zavést je trvale**, ne dočasně, aby motivovaly dlouhodobé investice.
- Podporu výzkumu a vývoje posílit převedením **odpočtů na vědu a výzkum do bonusu**, který zvýhodní inovativní menší firmy.

Konkrétní kroky

Upravit zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Finanční dopady

Náklad 6,3 až 27,6 mld. Kč ročně (dle zvolené varianty)

Podrobné zdroje

www.chytrejsidane.cz a https://centrumverejnychfinanci.cz/vysledky/

Kontakt

Markéta Malá

marketa.mala@fsv.cuni.cz